

ROK CIGLIČ

Slika 2: Ekipa je makedonsko jezersko transverzalo končala ob plitvem Dojranskem jezeru na makedonsko-grški meji na skrajnem jugovzhodu Makedonije.

Bitolo, ki je bila še na začetku 20. stoletja tretje največje mesto na Balkanu, za Carigradom in Solunom, smo prispeli do ostankov zgodovinskega mesta Heraclea Lyncestis, ustanovljenega pod Filipom II. Makedonskim. Pot smo nadaljevali mimo Prilepa in Kavadarcev do 29 km dolgega umetnega Tikveškega jezera (14 km²), ki ga obdaja pokrajina z obsežnimi vinogradi in sadovnjaki. Nato smo se po dolini Vardarja spustili skozi slikovito sotesko Demir Kapijo (turško Železna vrata) do mesteca Gevgelija tik pred mejo z Grčijo. Makedonsko jezersko transverzalo smo končali pri plitvem Dojranskem jezeru (43 km²; slika 2), katerega globina nikjer ne presega 10 m. Pozno zvečer smo se vrnili na Ohridsko jezero in si ogledali nočni stari Ohrid.

Vse informacije o konferenci najdete na spletnem naslovu <http://www.geobalcanica.org>.

Naslednja konferenca Geobalcanica bo leta 2019 v bolgarski Sofiji.

Drago Perko

Forum Alpinum 2018 in 7. Konferenca o vodah

Breitenwang, Avstrija, 4.–6. 6. 2018

Mednarodni znanstveni komite za preučevanje Alp (*International Scientific Committee on Research in the Alps* – ISCAR) je v Breitenwangu, ob avstrijskemu predsedovanju Alpski konvenciji, s podporo Avstrijske akademije znanosti, Švicarske akademije umetnosti in znanosti, Dežele Tirolske, avstrijskega Zveznega ministrstva za trajnostnost in turizem ter italijanskim Ministrstvom za okolje, kopno in morje organiziral 13. Forum Alpinum z naslovom »Voda Alp – skupno dobro ali vir konfliktov?« (*Alpine water - common good or source of conflicts?*). Hkrati je potekala tudi 7. Konferenca o vodah (*Water Conference*), ki je del platforme za vode pri Alpski konvenciji.

Forum Alpinum je neformalno združenje in konferenca obenem. Njegov namen je, da raziskovalce različnih znanstvenih disciplin vseh alpskih držav poveže z deležniki različnih področij javnega življenja.

Do sedaj je potekal v Disentisu (1994), Chamonixu (1996), Garmisch-Partenkirchnu (1998), Bergamu (2000), Alpbachu (2002), Kranjski Gori (2004), Engelbergu (2007), Argentière-la-Besséeju (2008), Münchenu (2010), Valposchiavu (2012), Darfo Boario Termah (2014) in Grassau (2016).

Tokratni dialog med raziskovalci, praktiki in oblikovalci politik je bil osredotočen na vrste in lokacije vročih točk ob prihodnji konfliktni rabi vode, prilagoditvam rabe vode zaradi njene spremenljive ponudbe in porabe, porajajočim se konfliktom pri rabi vode ter inštrumentom za izogibanje in reševanje teh konfliktov.

Okolica Breitenwanga, kjer je potekala konferenca in bližnjega starega trškega naselja Reutte v slikoviti dolini reke Lech na severozahodu Avstrije, velja za vrata na Tirolsko. Lech je ena zadnjih naravno neokrnjenih rek v Alpah. Zanimive predstavitve in razprave je obogatila ekskurzija, na kateri so organizatorji predstavili renaturacijo Lecha. V 80-ih letih 20. stoletja so se prebivalci doline uprli apetitom investitorjev po mnogih zajezitvah in gradnji hidroelektrarn ter zahtevali, da reka ostane »divja«. Leta 2000 je bilo to razglašeno zavarovano območje Natura 2000. S pomočjo projekta Life so v obdobju 2001–2007 ob investicijah v višini osem milijonov evrov izvedli 53 zaščitnih ukrepov varovanja habitatov flore in favne. Reki so vrnili njen naravni prostor. Rečno strugo so razširili in ob visokem vodostaju reki omogočili naravno razlivanje ter tako preprečili prihodnjo škodo zaradi poplav. Ob 61 kilometrov dolgem tirolskem odseku reke je projekt povezal 24 občin, ki so leta 2006 na območju 41 km² obrečnega prostora omogočile ustanovitev Naravnega parka Tiroler Lech (*Naturpark Tiroler Lech*). Med izvirov Lecha in mejo z Bavarsko so zasnovali dolinsko pohodniško pot, ki je območje usmerila v razvoj mehkega turizma. Tako je tamkajšnja turistična industrija stopila na pot prilagajanja podnebnim spremembam. Glavna turistična sezona se je iz zime, kjer je prednjačilo smučanje s pomočjo umetnega zasneževanja, premaknila v poletje, kjer med aktivnostmi prevladuje pohodništvo s spremljevalnimi dejavnostmi. Naravni park Tiroler Lech je bil 2017 razglašen za najboljši avstrijski naravni park. Interpretativni center za obiskovalce (*Naturparkhaus*) letno obišče 8000 obiskovalcev. Ekskurzijo je sklenil obisk mostu »*Highline 179*«, imenovanem po cesti, ki poteka pod njim. Ob otvoritvi leta 2014 se je v Guinnessovo knjigo rekordov vpisal kot najdaljši viseči most za pešce na svetu narejen na tibetanski način. Visok je 114 metrov, s 406 metri dolžine pa med seboj povezuje ostanke dveh srednjeveških trdnjav. Vrhunec celotne ekskurzije je bil večerni glasbeni nastop skupine *Bluatschink*. Skupino vodi kantavtor Toni Knittl, ki je bil v 80-ih letih prejšnjega stoletja eden izmed borcev proti betonizaciji rečne struge Lecha. Njegove pesmi so osvojile tudi širše avstrijsko radijsko občinstvo in to kljub temu, da je njihovo besedilo napisano v narečju doline Lech. *Bluatschink* nastopa kot varuh reke Lech ter zagovornik posameznih rastlinskih in živalskih vrst ob njej, kot združevalec umetnosti, naravovarstva in aktivizma o ozaveščanju pomenu narave pa je zanimiv avstrijski fenomen.

Slovenijo so na konferenci zastopali naslednji prispevki: *New tools for better drought risk management* (Andreja Sušnik, Agencija Republike Slovenije za okolje), *50 shades of green infrastructure – experiences from Slovenia* (Jože Papež, Hidrotehnik ter Mateja Ribnikar in Maja Jelen, Ministrstvo za okolje in prostorsko planiranje), *Valuation of recreation related ecosystem services on rivers Soča (Slovenia) and Tara (Montenegro)* (Jernej Stritih, Stritih Sustainable Development ter Matjaž Harmel in Klemen Strmšnik, ZaVita d. o. o.), *The role of local community in governing water as a common-pool resource* (Primož Pipan, Mateja Šmid Hribar in Mimi Urbanc, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), *A reference database to support practitioners toward Integrated River Ecosystem Management (Sašo Šantl in Urška Kocijančič, Inštitut za vode Republike Slovenije)*. Luka Štravs z Ministrstva za okolje in prostor je vodil modul z naslovom *Green infrastructure for an integrated and sustainable water management*, Jože Papež pa je predstavil rezultate 7. Konference o vodah.

Sporočilo tokratnega Forumu Alpinuma in Konference o vodah je skladno s sporočili *Bluatschinkovih* pesmi – naravno ohranjena alpska reka je hranilna knjižica za storitve v prihodnosti, ki jih zdaj še ne poznamo. Naravna reka je postala simbol doline Lech.

Primož Pipan